19e Jaar, No. 29. — SHERTOGENBOSCH. — Dingsdag 9 Maart 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad, . f 12.
Franco per post, » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?
horatius.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

WIL MEN NIET WIJS WORDEN?

Wij hebben in ons vorig nommer het geschrift van den heer F. G. W. Linck, in *de Burger* van woensdag 3 maart ll. toegelicht en bewezen ten slotte, dat wij aan *de Burger* zelven niets te zeggen hadden. Regtvaardigheid is bij ons boven alles en daarom moesten wij de zaak van den heer Linck afscheiden van die van *de Burger*, ten gevolge der verklaring van den directeur van dat dagblad, eenigen tijd geleden, afgelegd, dat hij zijne kolommen voor een elk openhield, doch niet verantwoordelijk gesteld wil worden voor iets, hetgeen onder de rubriek *Ingezonden Stukken* voorkomt. Wij verbiedigen deze verklaring en stellen dus *de Burger* niet verantwoordelijk voor de eerlijke taal, welke de heer Linck gesproken heeft. Hetgeen wij dus *de Burger* willen zeggen, zijn andere beschouwingen, welke wij met ernstigheid zullen blootleggen, met het oog op de bevordering der goede zaak en de herstelling, welke wij jegens *de Burger* en zijnen directeur koesteren.

Wij gelooven dus dat het stelsel, hetwelk *de Burger* omhelsd heeft, geheel op verkeerde gronden berust, en niets dan onheil kan stichten. *De Burger* heeft bij eene gelegenheid, welke wij in ons vorig artikel aanduidden als eene denkwijze, welke allen lof verdient, uitgelegd; hetgeen wij gezegd hadden te hebben, volkomen beamende, wilde *de Burger* aan ons algeheele verbroedering; hij wilde dat alle Nederlanders zonder onderscheid van godsdienst, elkander de broederhand zouden reiken voor allen en in alles vrijheid te erlangen voor welvaart van het algemeene vaderland bevorderen. Maar is het nu *consequent*, is het prijsbaar, dat *de Burger*, zoo denkende, zijne kolommen opent voor schrijverijen, die openlijk verlangen regtstreeks den oorlog aandoen; buitenlandsche dienstmagt aanvuren, die in het hart van een groot gedeelte der Natie teleurstelling en wantrouwen moeten doen ontstaan?

Wij willen niet beweren, dat de onpartijdige dagbladschrijvers soms niet vorderen dat hij iets opneme, hetwelk tegen zijne of niet geuite denkwijze strijdt, en bedenken, dat hij, om zijne verantwoordelijkheid te dekken, de rubriek *Ingezonden* moet laten aannemen; wij zelve hebben meer dan blijken der onpartijdigheid gegeven. Doch die onpartijdigheid kan nooit vorderen dat men zich bereid toone datgene te plaatsen en te verspreiden, hetwelk zoo diametraal in strijd is met de beledene denkwijze eens dagblads en van deszelfs redaktie; hetwelk de beginselen, door deze aangenomen en verdedigd, omverwerpt en tracht te vernielen en alzoo eenen verbazenden hinderpaal op te werpen tegen de leerstelsels, welke men uit overtuiging voorstaat en als eenig aannemelijk en bevorderlijk tot geluk verdedigt.

Wij stappen, na deze algemeene bemerkingen over het onderwerp, dat ons bezig houdt, af, om verder onze opinie over *de Burger* uit te zetten.

De weg, welken *de Burger* betreedt, vervult ons met leedwezen. *De Burger* is een blad, hetwelk, door zijnen naam, door zijn formaat, door de plaats der uitgave, door het welbekende talent en de oonbaarheid van deszelfs direkteur veel, zeerveel nut zou kunnen stichten. Het is het best in staat, om de burgers over hunne welbegrepene belangen voor te lichten, den geest van constitutionelen vooruitgang, de zucht naar burgerzelfstandigheid onder de min verlichte standen te verspreiden en juist daardoor de kwalen te voorkomen, welke een ontwaken zonder kennis, zonder ongedachte, zonder begrip van waarheid en belang kan na zich slepen. *De Burger* zou er veel aan kunnen toebrengen, om den geest van liefde, broederschap en verdraagzaamheid te verspreiden; vooroordeelen uit te dooven, den laster welke deze vooroordeelen nog voedt, te beschamen en daardoor het verkrijgen eener gewenschte en billijke vrijheid te bevorderen. Eene schoone taak voorwaar, welke echter, met grievend leedwezen schrijven wij deze woorden neder, *de Burger* noch niet goed schijnt te bevroeden.

Wij willen ons heden slechts bij een, doch een voornaam en hoogstgewigtig punt bepalen. *De Burger* schijnt nog niet overtuigd te zijn, dat eerbied voor de gestelde magten eene eerste voorwaarde is, om eenig geluk onder een volk te stichten, voorbijgegaan nog, dat die eerbied is eene goddelijke wet, en dat een ieder, die nog aan God en Zijne wet gelooft, zich dien eerbied tot pligt moet maken.

Wanneer men dien eerbied bij een volk tracht uit te dooven, bewijst men aan dat volk eene slechte dienst, welke de wrangste vruchten kan en moet voortbrengen; wanneer men dien eerbied bij het volk tracht aan te kweeken en te behouden, maakt men het sterk. Die eerbied en voor de gestelde magten vordert, voor alles, dat de Vorst, die, door de Voorzienigheid, over een volk en een land gesteld is, het voorwerp zij der achting, zoo niet der liefde (deze laatste moet hij zich vooral door zijne daden verwerven) van al degenen, over welke hij gesteld is. Zijn persoon, zijn geslacht moet heilig zijn voor elk die het Vaderland lief heeft en aan hetzelve eenen band van eenheid van ijver gunt.

Een volk hetwelk den eerbied voor de gestelde magten verloren heeft, is niet meer vatbaar voor geluk, vrede en rust. Eenmaal gewoon in alles wat overheid is wantrouwen te stellen en despotismus of strekking daartoe te verdenken, kan men dien eerbied niet ligt meer in hetzelve doen herleven. De orde van zaken moge dan veranderd worden naar de wenschen en de behoeften der natie, een Vorst moge dag en nacht zwoegen om het vertrouwen van zijn volk te winnen, zonder hetwelk hij hetzelve onmogelijk gelukkig kan maken, alles is te vergeefs; de noodzakelijke band van wederkeerig vertrouwen en onderlinge medewerking is verbroken.

Dat het schrijven van en in *de Burger* geschikt is, om dien eerbied voor gestelde magten aan te kweeken en te bevorderen, zal gewis niemand durven beweren; het tegendeel hooren wij maar al te dikwijls betreuren. Het zij verre van ons, den Directeur van dat blad te willen beschuldigen, van met opzet dien eerbied onder het volk te willen uitdooven; van met een bepaald doel het koningschap, den koning en zijn geslacht in verachting te brengen.

Neen, dit mogen, dit willen wij niet. Wij gelooven dat *de Burger* ten goeden trouw dwaalt in hetgeen hij als zijn stelsel heeft aangenomen; wij gelooven dat hij met goede bedoelingen bezield is en zeker overtuigd is, dat zijne schrijfwijze goed moet voortvloeijen. Doch naar ons inzien en naar het inzien van [illegible] van de meesten met ons, dwaalt hij, en het [illegible] verlicht gedeelte der Natie, hen te [illegible] zijne bedoelingen welligt niet begrijpende, put [illegible] uit datgene, wat *de Burger* welligt tot deszelfs welzijn nederschreef.

De Burger beginne dan met den volke eerbied voor de gestelde magten in te boezemen en voor oogen te houden; daarvoor zal hij veel nut kunnen stichten, indien hij, ten minste, een bepaald en goed stelsel aannam.

hij het vroeger heeft blootgelegd en met meer gedoogt, dat een of ander schrijver van zijne kolommen gebruik make, en aan dat stelsel den eenen dolksteek na den anderen te geven.

KERKELIJKE STAAT.

Mgr. Rusconi, buitengewoon delegaat van Ancona, heeft in de volgende proclamatie een nieuw blijk der goedertierenheid van Z. H. Paus Pius IX bekend gemaakt.

« De toejuichingen van vreugde, waarmede de inwoners van dit gewest in onzen persoon den vertegenwoordiger van onzen vorst vereerden, hebben het gezucht niet doen ophouden der ongelukkigen, die zich in de onlusten van Jesi en Fiume Esino hebben laten medeslepen. Daarom mengde ons hart, nog meer getroffen over die geheime smarten dan over de algemeene vreugd, zijne eigene verzuchtingen bij de tranen dier ongelukkigen; doch de goedertierenheid van den Vader der catholijke wereld heeft meer gedaan, onze genadige en aangebedene Vorst, de onsterfelijke Pius IX, dien wij Pius IX den Grooten mogen noemen, vol van eene medelijdende zachtmoedigheid, heeft volkomene genade en vergiffenis willen schenken. Z. H. heeft niet alleen de wenschen van zijnen delegaat bij u willen verhooren, maar bij de bekroning onzer gebeden, die nog krachtiger waren geworden door de goedhartigheid en de ondersteuning van Z. Em. den Kardinaal Secretaris van Staat, heeft de H. Vader nog eene onverwachte weldaad gevoegd; hij heeft namelijk de genade en vergiffenis tot over de voortvluchtigen en wederspannigen aan de wet uitgestrekt.

Tolk en dienaar eener zoo verhevene goedertierenheid, hebben wij, in naam van den Souverein bevolen, zoo als wij bevelen bij deze:

1° Dat al degenen, die in de gevangenis zijn, als hebbende deel genomen aan het oproer van Jesi en Fiume Esino, ter gelegenheid der levensmiddelen, aan de vrijheid zullen wedergegeven worden.

2° Dat de voortvluchtigen en wederspannigen, van dezelfde misdrijven beschuldigd, als reeds genoegzaam gestraft door de ontberingen van hun dolend leven, zich gerust kunnen stellen en niet meer opgespoord zullen worden.

Dat al die ongelukkigen dan in den schoot hunner huisgezinnen wederkeeren, dat zij het aandenken bewaren van hetgeen zij, tengevolge hunner misdrijven geleden hebben, dat zij voortaan geen oor leenen aan slechte en trouwelooze raadgevingen, dat zij eindelijk bedenken, dat zoo de goedertierenheid altijd roem aanbrengt voor den Vorst, die dezelve aan den dag spreidt, zij niet altijd dergene vereert, die er het voorwerp van is, maar integendeel eene oorzaak van beschaming wordt voor hem, die er misbruik van maakt en zich dezelve onwaardig toont.

Ancona, op nieuw tot *vrijhaven* verklaard; de levensmiddelen verzekerd, de vrede en de rust gevestigd, het regt streng gehandhaafd, de genade rijkelijk uitgedeeld, eene onbegrensde wederkeerigheid van liefde en vertrouwen tusschen ons en onze onderhoorigen, ziedaan, in weinige dagen, de waarborgen onzer zorgen en van de wederzijdsche verstandhouding.

Gegeven te Ancona 9 februarij 1847.

— De turksche ambassadeur Chekib-Effendi is te Rome aangekomen. De *Diario* spreekt over deze gebeurtenis als van eene der merkwaardigste van de kerkelijke en wereldsche geschiedenis dezer tijden. Inderdaad, het is de eerste maal dat de Sultan eenen afgezant zendt naar de hoofdstad der christenwereld met het eenig doel, om den Paus te gaan begroeten. De brief van den grootvizier Reschid-Pacha aan den kardinaal Gizzi behelsde, dat Chekib in last had om den H. Vader geluk te wenschen bij de verheffing tot den troon van voorden Paus, wien eenige maanden genoeg waren geweest, de bewondering aller volkeren tot zich te trekken. De ambassadeur heeft aan Z. H. de gevoelens zijns meesters uitgedrukt in eene oplettend gehoor, hetwelk hem den 27 februarij op het Quirinaal verleend is; bij deze gelegenheid uitte de Sultan verlangde in geestelijke betrekkingen te komen met de pauselijke regering. De Paus heeft in een allerminzaamst antwoord de hoop geuit, dat de betrekkingen tusschen beide gouvernementen in het voordeel zouden strekken der catholijken, die het uitgebreide keizerrijk van den Sultan bewonen. De kardinaal Mezzofanti woonde deze audientie bij en de procurator-generaal der armeniaansche monniken van den H. Antonius vervulde daarbij de bediening van tolk. Daarna heeft Chekib-Effendi eene niet minder voldoende bijeenkomst gehad met den kardinaal Gizzi.

POLEN.

POSEN 27 februarij. Onderscheidene dames, die bekend staan van het eerste denkbeeld geopperd te hebben om voor de ziel van Dalinski missen te doen vieren, en de meisjes, die bij deze gelegenheid gezongen hebben, zijn aangezegd dat zij Posen moesten verlaten.

ZWITSERLAND.

Het Vorort van Bern heeft aan het gouvernement van Lucern opheldering gevraagd over de vereenigingen van troepen, welke in dat kanton plaats hebben en de militaire maatregelen, welke deze vereeniging veroorzaakt hebben. Deze aanvraag staat gelijk met een dwangbevel. En inderdaad van de zijde der radikalen wordt reeds te kennen gegeven, dat indien Lucern geen voldoend antwoord geeft, onmiddellijk een buitengewone landdag zal belegd worden. Die landdag waarbij de radikalen de meerderheid meenen te zullen hebben, dank der spoedige en gemakkelijke omwentelingen van Genève en Bazelstad, zou het catholijk verbond voor onwettig verklaren. Nu het is zeker dat het antwoord van Lucern niet voldoende wezen zal; trouweus het is niet op het oogenblik, wanneer het eedgenootschappelijk gezag in handen is van een kanton, hetwelk de vrijkorpsen opgerigt heeft, en als Vorort gedoogde dat op deszelfs grondgebied gewapende benden opkwamen, om den opstandelingen van Morat hulp te gaan bieden, dat is, niet op het oogenblik, wanneer hunne vijanden steeds in stoutheid en werkzaamheid toenemen, dat de catholiken er aan kunnen denken, met de armen kruislings over elkander te blijven staan. Zij zullen de aanvallers niet zijn, maar bij de eerste ernstige bedreiging zullen zij de wapens opvatten. Dit is hun pligt, en het is wel niet noodig te zeggen, dat zij dien zullen weten te vervullen.

Het Vorort heeft bij eene andere circulaire aan al de verbondene Staten kennis gegeven, van den stap, welken het bij de regering van Lucern gedaan heeft.

DUITSCHLAND.

MUNCHEN 27 februarij. De ministeriele crisis is nog niet afgeloopen, en geeft dagelijks aanleiding tot nieuwe gerachten. Het meest verspreide is betrekkelijk het ontslag van vier hoogleeraren der Universiteit, de heeren Philipps, Lassaulx, de May en Hoefler, die met uitzetting bedreigd worden, omdat zij in de laatste zitting van den academischen Senaat gesproken hadden ten voordeele van een adres van dankbetuiging, aantebieden aan den heer v. Abel, een der afgetredene ministers.

— De koning heeft het ontslag aangenomen van den staatsraad v. Hoesmann, voorzitter van het gouvernement van Opper-Beijeren.

De graaf v. Seinsheim, minister van financien, heeft insgelijks zijn ontslag aangeboden, hetwelk door den koning aangenomen is.

HESSEN-DARMSTADT. De regering heeft een bevel uitgevaardigd, waarbij al de hessische werklieden die zich in Zwitserland bevinden, verpligt worden om onmiddellijk dat land te verlaten. Het is te vens aan al de werklieden van dat groothertogdom verboden in Zwitserland te reizen. Dit verbod is gegrond op het bestaan der communistische genootschappen in Zwitserland.

CARLSRUHE. In den avond van den 28 februari is alhier de koninklijke schouwburg afgebrand. Men spreekt van 70 menschen, welke daarbij het leven zouden verloren hebben.

PRUISSEN. De sekte, welke uit het protestantismus ontstaan is en te Koenigsberg, onder leiding van Dr. Rupp en met den naam van *vrije kerk* zich gevestigd heeft, neemt meer en meer toe. Pruissische dagbladen, die zeer goed met haren toestand bekend zijn, zeggen dat zij reeds 27 huisgezinnen, te zamen uitmakende 14 à 15 honderd personen bedraagt, er bij voegende, dat dit getal met elke week aangroeit. Indien het zoo gelegen is met de tweede hoofdstad des rijks, alwaar het evangelisch consistorie, door al de kracht van het burgerlijk gezag ondersteund, zetelt, kan men zich een gemakkelijk denkbeeld maken van de voortgang, welke het ruppistisch rationalismus in de andere deelen des koningrijks maakt.

— Omtrent het conflikt, hetwelk te Breslau gerezen heeft en waarover wij onze lezers reeds meermalen onderhouden hebben, vernemen wij dat het pruissisch ministerie, op de klagt van den prins bisschop van Breslau voorloopig bevolen heeft dat elke verdere daad van ten uitvoerlegging zoude geschorscht worden, hetgeen doet hopen dat de burgerlijke regtbank de welverdiende beroeping niet zal ontgaan. De duitsche regtsgeleerden, die zich met deze zaak bezig gehouden hebben, doen opmerken, dat, behalven de volslagene onbevoegdheid der provinq. regtbank, om kennis te nemen van de zaken, welke voor het consistorie behooren zijn en geen ander onderwerp hebben dan de *sacramentele band des huwelijks*, er in de aanmatiging dier regtbank nog onverwerping der hierarchische orde heerscht, wijl de provinciale regtbanken in hooger beroep onderworpen is aan de hooge regtbank te Berlijn en het consistorie daarentegen, eene oorspronkelijke regtbank is, bestaande uit drie opvolgende instantien, waarvan de derde in laatsten aanleg en zonder hooger beroep vonnist. Hieruit volgt, dat de provinciale regtbank minder in rang en waardigheid is dan het consistorie en het van daar eene onbehoudbare aanmatiging is, het consistorie aan haar, tevoorwigt te willen onderwerpen. Men twijfelt te Breslau niet of de zaak zal zoo in die zin door den minister van justitie, of des noods door den koning zelven, beslist wordt.

— Indien men geloof mag hechten aan eenen brief uit Weenen, zou men aldaar zeer verontrustende tijdingen uit Gallicie ontvangen. Officieel tot nu toe niets uitgelekt is omtrent den aard dier tijdingen heeft de onmiddelijke bedrijvigheid welke men in de bureaux der kanselarij en in den oppersten raad van oorlog opgemerkt heeft doen vermoeden, dat er ernstige onlusten plaats hebben.

ENGELAND

LONDEN 3 maart. De koningin zal aanstaanden dingsdag eenen geheimen raad houden, waarin H. M. eenen algemeenen vasten- en openlijken bededag voor het gansche koningrijk zal vaststellen, en Hemele erbarming over Ierland af te roepen.

— Men leest in den *Standard* dat de heer O'Connell in beterschap toeneemt. De vertegenwoordiger van Cork is zeer ziek geweest doch zonder gevaar. De geneesheeren eischen als voorwaarde zijner herstelling dat hij zich geheel van de openbare zaken gedurende onthoude. Tevens bevelen zij hem eene verandering van lucht aan.

— Eene openbare meeting heeft gisteren plaats gehad in de *tavern* der vrijmetselaars. Het doel der meeniging was om eene groote demonstratie tegen de inlijving van Krakau te doen. De vergadering was talrijk en schitterend. De markies van Northampton werd tot den voorzitterstoel geroepen. De meeting heeft onderscheidene besluiten genomen in het zin van het doel der bijeenkomsten, en laatstelijk besloten, dat der koningin een adres zou aangeboden worden, om H. M. te bedanken over de duidelijke verklaring harer meening over de inlijving van Krakau in de troonrede gelegd; en tevens H. M. eerbiedigst te verzoeken, de noodige maatregelen te nemen ter voorkoming der rampen, welke onvermijdelijk voor alle staten van Europa er uit volgen zouden indien Rusland, Oostenrijk en Pruissen tot nieuwe gewelddadigheden tegens Polen mogten overgaan; ten slotte wordt H. M. verzocht het lot dier onderdrukte natie te verzachten. Die vergadering is in de beste orde afgeloopen en al de redenaars, die het woord gevoerd hebben, zijn niet buitende grenzen der welvoegelijkheid gegaan, alschoon zij zich met kracht uitlieten over de roofzuchtige handeling der Noordsche Mogendheden.

IERLAND.

Lange de kusten van Ierland heerscht veel wanorde. Van alle zijde trachten de door een volgen gestelde verbinders hen te verzetten en hebben bijna dagelijks strijd met de gewapende macht. Daaruit volgt dat, niettegenstaande den voorraad, welken Engeland naar de kusten zendt, de vrijheid van handelsbetrekkingen geheel belemmerd wordt.

SPANJE.

Particuliere brieven, uit Madrid ontvangen en door den *Morning-Chronicle* medegedeeld spreken breedvoerig over kuiperijen en tweespalt, welke het hof van Madrid verdeelen. „Koningin Christina, zoo heet het daar, zal eerstdaags naar Frankrijk gaan. Eene verschrikkelijke schaal, waarin de koning en zijne familie deelen, tegen haar werkende. De toestand der zaken wordt meer en meer ingewikkeld. Indien de koningin-moeder zich verwijdert (en het is bijna zeker, dat zij voor den storm wijken zal), verwacht men een vreesselijke uitbarsting. Men spreekt ook van een verstand tusschen de koningin en haren gemaal. Men verwacht eene verzoening voor dat jammerlijk paar. Zegt de correspondent, er bij verorloven ons op eene meer regtstreeksche wijze de zaak uit te leggen. Wij zullen in dit verstand aan te duiden. De toestand van Portugal en de Carlistische partij vermeerderen de ongerustheid, welke deze staat van zaken te Madrid verwekt.

27 februari. In de zitting van gisteren heeft minister van binnenlandsche zaken voorlezing gedaan van een wetsontwerp, betrekkelijk de handhaving der openbare orde, er zal eene commissie benoemd worden, om over hetzelve verslag uit te brengen.

— De *Herald* zegt dat de kwestie van interventie is het onderwerp is van belangrijke correspondentien tusschen de gouvernementen van Portugal, Engeland en Spanje.

— Brieven uit Barcelona melden dat de carlisten overal binnen gedrongen zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS 4 maart. De koning doet bijna dagelijks eene wandeling in de zalen van de Louvre, om de aldaar ten toon gestelde schilderijen te bezigtigen. Men spreekt onder eenige dagen er van, dat eene maatregel voorneemens is de rente van het escompte van 4 pCt. te verlagen.

Men zeide heden ochtend dat de heeren Rothschild, op uitdrukkelijk verlangen van den keizer van Rusland, een kantoor van hun bankiershuis te Petersburg zullen vestigen.

— Brieven uit Zwitserland melden, dat de grenzen van Tessin bezet zijn door talrijke troepen, die tot de kleinste dorpjes toe bezet houden, bedekt zijn. Men telt omtrent 6000 man aan die zijde.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 8 maart.

De Minister van Financiën brengt bij deze ter kennis van het algemeen, dat in den omloop is ontdekt geworden een valsch Muntbiljet groot *tien gulden*, waarvan de vergelijking met een echt stuk de volgende bijzonderheden heeft doen ontdekken en welke de aandacht van een iegelijk ter voorkoming van schade wordt gevestigd.

Het nagemaakte Muntbiljet is geheel met de pen geschreven, waar door het, bij vergelijking, zeer gemakkelijk te onderkennen is van het echte, dat, met uitzondering van de nommers, en van de onderteekeningen der registratien, geheel en al gedrukt is.

De natrotsing van de letters en kunstranden is onvolkomen.

Men heeft getracht de op de muntbiljetten gedrukte stempels, door afkrabbing en indrukking van het papier aan de achterzijde, na te maken; doch dit is zoo gebrekkig gedaan, dat de vervalsching daaruit dadelijk in het oog moet vallen.

In het papier ontbreken de watermerken; er is eene poging aangewend om de letters van het doorschijnende watermerk door afkrabbing van achteren na te bootsen.

De kleur eindelijk is eenigzins meer donker.

's Gravenhage, den 5 maart 1847.

De Minister voornoemd,
VAN HALL.

Men leest in de *Arnhemsche Courant*:

Aan de Redactie.

Aangaande het gisteren in de *Arnhemsche Courant* medegedeelde gerucht, dat de kapellaan GEPKENS zijne schuldigheid aan den aanslag, op MARIA WIKKERINCK gepleegd, zouden hebben beleden, moet ik UEd. op uitdrukkelijk verlangen van den kapellaan mededeelen, dat dit gerucht van allen grond is ontbloot, daar hij nimmer eenige schuld bekentenis heeft gedaan.

Arnhem, 4 *maart* 1847. Mr. B. REIGERS.

— Wij vernemen van goeder hand, dat de kapellaan Gepkens een request aan den Koning heeft ingediend, ten einde uitstel te verzoeken van de uitvoering van het vonnis, tot dat de ingestelde proefnemingen, hunner linde, zal zijn afgeloopen, in de verwachting, dat die procedure een nieuw licht over de zaak mogt spreiden, en zijne onschuld aan den dag brengen. (*de Tijd.*)

— Uit Loon-op-Zand meldt men ons dat aldaar ten plattelande gisteren avond omtrent zeven uren brand is ontstaan. Verdere bijzonderheden zijn ons daaromtrent nog niet medegedeeld.

— HEUSDEN, 5 maart. Betrekkelijk de te houden paardenmarkt alhier op donderdag den 11 dezer kan men nog berigten dat de Heer H. P. T. Beijman, op de Burgplein aldaar alles zal aanwenden, wat tot gemak en genoegen van koopers en verkoopers strekken kan, zoo dat men voor de paarden die men niet graag op de markt brengt, bij bovengenoemde geschikte stalling verkrijgen kan. — Het is te wenschen dat nu ook de in- en omgezetenen der stad Heusden, welke paarden te verkoop hebben zullen medewerken en alles doen wat in hun vermogen is om bovenstaande markt voortuttezetten.

— HAARLEM, 4 maart. Naar wij vernemen, zijn ook hier ter stede, door den heer Wijnhoff, stadsheelmeester, met den besten uitslag verscheidene proeven genomen met de inademing van zwavelætherdampen, bij heelkundige operatien.

LATERE BERIGTEN.

De rust is op den 1 maart te Munchen ernstig verstoord geworden. Wij zullen in dus volgend nummer onze lezers op de hoogte stellen omtrent eene zaak, welke zulke ernstige gevolgen na zich schijnt te moeten slepen.

Men weet nog niet of de zittingen van den algemeenen Pruissischen landdag in het openbaar of in het geheim zullen gehouden worden, doch zeker is het dat de beraadslagingen in haar geheel zullen gedrukt worden met vermelding der namen van de redenaars. De *Praisse Zeit.* zal, zoo het schijnt, de officieele tolk der vergadering zijn.

Lord Normanby was den 5 maart tegenwoordig bij de wekelijksche bijeenkomst van den heer Guizot. De zalen des ministers waren vol, wijl de komst van den engelschen ambassadeur bekend was. De beide personen hadden te zamen eenige malen op en neder gewandeld.

Ingezonden Stukken.

Het *Provinciaal Dagblad van Noord-Braband en 's Hertogenbossche Stads Courant* van vrijdag 19 februarij ll. n°. 15, behelde een aller curieust stukje, het welk ik, tot stichting uwer lezers zoo vrij ben over te schrijven.

„Brieven uit Curaçao van den 5 december deelen de volgende berigten mede. Bij het zware onweder, hetwelk wij dezer dagen gehad hebben, is de bliksem in de Roomsch Katholijke Kerk te *St. Bacher* geslagen, alwaar hij het altaar vernield en de muren van het gebouw geschonden heeft, aangetrokken en de weiding (*sic*) niet ontzien heeft, was de bisschop ook bevreesd voor de geweide (*sic*) klok en het klooster en heeft dezelve onmiddelijk doen wegnemen."

Over dit schoon verhaaltje, waarin domheid en hatelijkheid elkander den voorrang betwisten, te redekavelen, ware gewis den tijd al vrij nutteloos verspild. Doch ik mag niet verhergen, dat ik het allerergerlijkst vind, dat een *Provinciaal Dagblad* het zich veroorloove de bijna algemeenheid der inwoners van de provincie, waaraan het blad is te danken dient en het bezwaart mij dat degenen, die over dat blad het toevoorzigt hebben, zulks gedoogen kunnen. Doch hierover niet verder; trouwens men zoû mij hier kunnen antwoorden hetgeen Z. Exc. de minister van Justitie aan de dappere Schoneveld en van Dam geantwoord heeft en dat zou maar haspelen geven. Intusschen vermeen ik dat de provinciale autoriteiten aan haren officieelen tolk wel eenen wenk mogten geven, dat hij zulke hardigheid voor zich zelven en de zijnen behield, en ingeval van herhaalde contraventien, dien tolk, waaraan wij dan zoo weinig hebben, maar tot zwijgen bragten.

Want, mijnheer de redakteur, geloof mij, zulke dingen doen veel kwaad. De meesten weten niet, en dit is zeer natuurlijk, dat het voortreffelijk *Provinciaal Dagblad van Noord-Braband* enz. enz. in protestantsche handen is, en zijn dus niet genoeg geneigd (dat behoeft ook niet) om daarin voorkomen, te wantrouwen. Daarentboven treffen wij, onder onze burgemeesters en platten lande, vele zeer rondschapene ijverige, weldenkende, doch tevens ongeletterde en eenvoudige menschen aan, die zich over berigten van dien aard ergeren en er eene waarde en beteekenis aan geven, welke zij niet hebben noch bezitten. Ik heb het zelf gehoord, dat over dit voorval, zoo als het door het *Provinciaal Dagblad* vermeld staat, uit koegen en herbergen gesproken werd, hetzij dat een of andere gedienstige protestant het gesprek daarop bragt, en dan behoef ik u niet te zeggen, hoe het er toe ging; hetzij dat de eenvoudige landlieden er uit eigen beweging over spraken en, door het *Provinciaal Dagblad* wijs gemaakt, er zich zeer over ergerden dat dat bliksem de gewijdde klok niet had ontzien (!)

Ziedaar hoeveel kwaads zoo een blad kan aanrigten, op plaatsen, alwaar men weinig of geene

andere provinciebladen, die bevattende, zich vergenoegen groot, met de feiten reeds vergetene daad-zaken en gebeurtenissen, welke hetzelve nog uit verschen niets opleiert.

Terwijl ik over het *Provinciaal Dagblad van Noord-Brabant* aan het spreken ben, zoo is het wel eens de vraag waard, of het niet tijd is, de verschillende gemeentebesturen te ontheffen van de verplichting, om dat blad aan te houden? Dit ware, mijns inziens, hoogst wenschelijk in alle opzigt, waarop de hulpmiddelen en kassen van zoovele gemeentebesturen door de steeds toenemende uitgaven worden en onder den druk van den onverdragelijken tiegen zuchten. Dit ware eene gewenschte bezuiniging, te meer aan te prijzen, omdat de daarvoor gevorderde uitgave geheel nutteloos is; trouwens de landsaangelegenheden zullen elders uitvoeriger in de *Leeuwarder Courant* medegedeeld: de *provinciale bladen* maken ons met de gewestelijke aangelegenheden bekend; publicatien en alles wat bij aanplakking den ingezetene moet kenbaar gemaakt worden, komt van zelve tot ons door de daartoe bestemde billetten, zoodat wij ook aan de advertentien bedroefd weinig hebben. Wat blijft er dan over? Niets, wat eene zoo gedwongene uitgave voor menige verarmde gemeente verligten kan.

Ik heb er in dien zin reeds door vele mijner ambtgenooten ten platten lande over hooren spreken. Men vreest den Heer Gouverneur der provincie te mishagen, door die verlangen kenbaar te maken; ik geloof echter dat men zich vergist; een regtschapen man, als onze Gouverneur is, kan niet gehecht zijn over eene gematigde aanvraag, om bevrijd te mogen worden van eenen last, door een zijner voorgangers op de gemeenten gelegd. Wellig volgt die ontlasting wel op de woorden, welke ik heden, door middel van uw geacht dagblad in het midden breng; in alle gevalle hoop ik, dat dezelve ons bevrijden zullen van de herhaling eener uitgave, welke dat blad in het voornoemd nommer van den 10 februarij gegeven heeft.

Een buitgemeester ten platten lande.

Correspondentie.

Ontvangen voor de ongelukkigen te Deur N. B. . . . f 10,00
Door een onbekende . . . » 2,00
Door L. . . . » 5,00.
Bedrag van bus, vrijg. nommer . . . » 01,50.
Totaal ontv. . . . f 18,50

Advertentien.

*** Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER, zijne beminde gehuwde Echtgenoot *M. VAN ROER*, geboren *HERMANS*.

Grave 2 *Maart* 1847.

M. P. VAN ROER.

*** Drie Beurzen ad *Studia* gesticht door wijlen MARIE SWAENS, vacant zijnde, zoo worden bij deze opgeroepen de daartoe geregtigden:
1° de Bloedverwanten des Stichters, en
2° Inboorlingen van *Goirle*, *Tilburg*, *Enschot* of *Oisterwijk*.

Alle opgaven worden voor den 31 Maart 1847 verzocht bij de ondergeteekende Collatoren.

P. VAN LIEMPT, Deken en Plebaan van St. Jan te *'s Hertogenbosch*.

J. H. SMITS, Regent van het Seminarie, 2e Afd.

LANDHUISHOUDKUNDIG CONGRES.

Het bestuur van het *eerste* Landhuishoudkundig Congres, gehouden te *Zwolle* in 1846, berigt, dat de *tweede* Bijeenkomst van Landhuishoudkundigen en beoefenaars van de Wetenschappen, die met den Landbouw in verband staan, gehouden zal worden te *Arnhem* op *Woensdag den twaalfden Junij* 1847.

Allen, zonder onderscheid, die belang stellen in den Nederlandschen Landbouw, worden opgeroepen ter bijwoning dezer zamenkomst.

Ten einde iedereen door een mogelijk verzuim terug te houden, zal men geene afzonderlijke schriftelijke uitnoodigingen zenden, maar ieder belangstellende wordt dringend verzocht, de kennis aan dit tweede Congres en de deelneming daaraan te willen bevorderen.

De punten van behandeling, in 1846 voorgesteld, en waarover rapporten worden ingewacht, zijn de navolgende: de *Statistiek van den Landbouw*; — de *Wetgeving op de Markenverdeelingen en anderen in gemeenschap besitten grond*; — de *Verbetering der Veldpolitie*; — de *Afschaffing der Tienden*; — het *Vormen van eenen gemeenschappelijken band tusschen alle Genootschappen en Maatschappijen in ons Vaderland, die de belangen van den Landbouw voorstaan*; — de *Geschiedenis Bevolking van Nederland*; — het *Toepassen der Scheikunde op den Nederlandschen Landbouw, en het oprigten eener algemeene scheikundige werkplaats*; — de *Mogelijkheid eener vrije kolonisatie op onbebouwde gronden in Nederland*; — de *Bevordering van de Nederlandsche Houtteelt*; — het *Klotijen der landerijen in Nederland*; — en de *Uitbreiding der Wisselbouwerij hier te lande*.

De leden dezer onderscheidene Commissiën worden uitgenoodigd, om zich, op den 1sten Junij, des morgens om 12 uur, te willen bevinden in het Hôtel *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*.

Te gelijker tijd met het Landhuishoudkundig Congres zal te *Arnhem* de ALGEMEENE VERGADERING plaats hebben van de GELDERSCHE MAATSCHAPPIJ van LANDBOUW, welke gepaard gaat met eene TENTOONSTELLING van LANDBOUW VOORWERPEN.

Zwolle, den 5den *Februarij* 1847.

Het Bestuur voorneemd:

Mr. *B. W. A. E. SLOET tot OLDHUIS*.
Mr. *J. A. van ROIJEN*.
Mr. *J. D. van HEEMSKERCK FABRICIUS*, *Secretaris*.

*** De Notaris *F. J. M. RITS*, te *'s Hertogenbosch*, zal, voor zijnen principaal, op Donderdag den 11e Maart 1847, des voormiddags ten tien uren, ten huize van de Wed. LAMBERT HULISKENS, te *Lennisheuvel*, onder *Boxtel*, in het Openbaar finaal Verkoopen:

TWEE BOUWHOEVEN onder de Gemeente *Oirschot*, bij gedrukte biljetten in schulden Koopen omschreven.

Welke goederen op de gezamenlijke Verkooping ten zeer dage gereed zijn liggen.

*** *J. J. ARKENBOUT en ZOON*, Boekdrukkers en Boekhandelaren te *'s Hertogenbosch*, hebben verzonden:

DE NOOT?

Geschiedkundig tafereel uit den Poolschen Opstand van 1830—1831, met gelitographeerd Plaatje, eerste deel, zijde No. 2 van de

LELIENHOF,

BIBLIOTHEEK bij Maandelijksche Afleveringen, prijs bij het half jaar voor *zes* Nos., ieder No. groot octavo 150 bladz. in IZmo, met een fraai Plaatje voor den titel *f* 1 80. De Inteekenlijsten staan open bij alle Boekhandelaren des Rijks.

*** De Notaris *KUIJPERS*, residerende te *Druten*, zal voor zijnen principaal, op Woensdag den 17 Maart 1847, des voormiddags ten 10 uren, op het Kasteel te *Druten*, publiek verkoopen:

20 Beuken Boomen,

geschikt voor WERKHOUT, staande in de laan van gemeld kasteel.

UIT DE HAND TE KOOP:

EEN KOOPEREN BROUWKETEL,

GROOT 20 à 30 VATEN.

Te bevragen bij *Gebr. VERHOOGEN*, Boekhandelaren te *Boxtel*, brieven franco.

*** Bij *VAN GULICK en HERMANS*, te *Breda*, is van de Pers gekomen en te bekomen:

CULTURE FORESTIÈRE DES ARBRES, Résineux Conifères,

met 9 GEKLEURDE PLATEN . . . . . f 3,00.
Idem met ZWARTE PLATEN . . . . . » 2,25.

Mede te bekomen, eene **Extra Gekleurde en met Goud versierde**

GEDAGTENIS-PRENT,

VOOR DE EERSTE H. COMMUNIE,

in Groot Octavo, Prijs 15 Cent, per 100 f 12,50.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH
Vrijdag en Zaturdag 5 en 6 Maart.

ROGGE f 10,35 / 11,00 a f 11,50.
BOEKWEIT f 8,25 / 8,85 a f 9,35.
HAVER f 3,50 f 3,90 a f 4,40.

EINDHOVEN den 6 Maart 1847.

De prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

Een Nederlandsch Mud Rogge . . . f 8,25.
— — Boekweit . . . » 7,70.
— — Haver . . . » 4,20.
— Pond Roggebrood . . . » 0,14.
— Boter . . . » 0,12.

Beurs van Amsterdam.

Zaturdag 6 Maart des avonds 8 uure.

W. S. 2½ pCt. 57¾. Dito Certificaten 88. Amsterdamsche 173. Dito 510. Dito 17½. Dito Coupons 13½. Spanje Buitenl. 28. Oude Russen 104½. Dito 4 pCt. 88.

Opgave van de Hoogte der Rivieren en Maas in Grave en van de Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DATUMS	MAAS TE GRAVE BOVEN AP.	GEWASSEN	GEVALLEN	DIEZE TE 'S BOSCH BOVEN O.	GEWASSEN	O.	GEVALLEN
Maart	el.	duim.	duim.	el.	duim.	duim.	duim.
5	7	31	»	15	»	»	»
6	7	20	»	14	»	»	6
7	7	15	»	7	»	0	6
8	»	»	»	»	»	0	12	»	6

De O. te 's Bosch is 4 el 14 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Arnhem, 5 Maart 9 voet 0 duim.

Ter Drukkerij van A. A. DE ROOY te 's Bosch.